

Spis treści

Wykaz skrótów	9
Wstęp	11
Metoda wykładni	13
Rozdział I	
Pojęcie, funkcja oraz geneza umownego prawa odstąpienia w kodeksie cywilnym	23
1. Pojęcie oraz funkcja umownego prawa odstąpienia	23
2. Geneza art. 395 k.c.	26
Rozdział II	
Charakter prawny umownego prawa odstąpienia	30
1. Umowne prawo odstąpienia jako uprawnienie kształtujące	30
2. Prawo czy uprawnienie kształtujące?	43
3. Pozycja umownego prawa odstąpienia w strukturze zobowiązania	45
4. Charakter prawny stosunku prawnego, z którego wynika umowne prawo odstąpienia	47
Rozdział III	
Zastrzeżenie umownego prawa odstąpienia	49
1. Charakter prawny zastrzeżenia umownego prawa odstąpienia	49
2. Chwila zastrzeżenia umownego prawa odstąpienia	51
3. Dopuszczalność zastrzeżenia umownego prawa odstąpienia	52
3.1. Umowa jednostronnie zobowiązująca	54
3.2. Umowa o przeniesienie własności nieruchomości (art. 155 § 1 k.c.)	57
3.3. Umowa zobowiązująca do świadczenia ciągłego	62

3.3.1. Umowne prawo odstąpienia w umowie o świadczenie ciągle	62
3.3.2. Umowne prawo wypowiedzenia w umowie o świadczenie ciągle zawartej na czas oznaczony	63
3.4. Umowa przedwstępna	66
3.5. Umowa rozporządzająca	68
4. Treść zastrzeżenia umownego prawa odstąpienia	69
4.1. Warunek	69
4.2. Termin	74
5. Forma zastrzeżenia umownego prawa odstąpienia	84

Rozdział IV

Podmiot umownego prawa odstąpienia	86
1. Zbywalność umownego prawa odstąpienia	86
2. Wielopodmiotowość umownego prawa odstąpienia	90
3. Umowa o świadczenie na rzecz osoby trzeciej	96
4. Nabycie pod tytułem ogólnym (sukcesja uniwersalna)	98

Rozdział V

Wykonanie umownego prawa odstąpienia	99
1. Charakter prawny wykonania umownego prawa odstąpienia	99
2. Dopuszczalność wykonania umownego prawa odstąpienia	100
2.1. Wykonanie umownego prawa odstąpienia od umowy wykonanej	101
2.2. Nadużycie umownego prawa odstąpienia	102
2.3. Przekształcenie zobowiązania na naturalne	106
2.4. <i>Datio in solutum</i> oraz umowa nowacyjna	107
3. Wykonanie umownego prawa odstąpienia pod warunkiem	108
4. Odwołalność oświadczenia woli o wykonaniu umownego prawa odstąpienia	109
5. Forma wykonania umownego prawa odstąpienia	112

Rozdział VI

Wpływ wykonania umownego prawa odstąpienia na istnienie umowy lub zobowiązania	113
1. Zarys prawno-porównawczy	113
2. Pojęcie skutku <i>ex tunc</i> oraz <i>ex nunc</i>	121
3. Uchylenie umowy lub zobowiązania	123
3.1. Fikcja prawna zniesienia umowy ze skutkiem <i>ex tunc</i>	123

3.1.1. Wykładnia językowa art. 395 § 2 k.c.	123
3.1.2. Wykładnia systemowa art. 395 § 2 k.c.	129
3.1.3. Wykładnia funkcjonalna art. 395 § 2 k.c.	136
3.1.4. Wykładnia racjonalna art. 395 § 2 k.c.	144
3.1.5. Wykładnia historyczna art. 395 § 2 k.c.	147
3.2. Uchylenie <i>causae</i> umowy zobowiązującej	151
3.3. Rozwiązanie umowy lub zobowiązania	172
3.4. Zwolnienie z długu	174
4. Uchylenie skutków prawnych umowy zobowiązującej	175
5. Przekształcenie zobowiązania	176
6. Pogląd własny – koncepcja samoistnego zobowiązania	179

Rozdział VII

Skutek zobowiązujący albo rozporządzający wykonania umownego prawa odstąpienia od umowy zobowiązującej do przeniesienia

własności nieruchomości (art. 155 § 1 k.c.)	183
1. Sposoby umownego przeniesienia własności nieruchomości	184
2. Poglądy doktryny	189
2.1. Następce uchylenie umowy lub zobowiązania	189
2.1.1. Kauzalność przeniesienia własności	190
2.1.2. Skutek rozporządzający	194
2.1.3. Skutek zobowiązujący	197
2.2. Przekształcenie zobowiązania	220
3. Pogląd własny – koncepcja samoistnych zobowiązań	222

Rozdział VIII

Rozliczenia po wykonaniu umownego prawa odstąpienia

1. Źródło zobowiązań zwrotu	224
2. Charakter prawny zobowiązań zwrotu	225
3. Treść zobowiązań zwrotu	227
3.1. Konieczne zmiany w granicach zwykłego zarządu	227
3.2. Wynagrodzenie za korzystanie z rzeczy	228
3.3. Niemożliwość zwrotu przedmiotu świadczenia w stanie niezmienionym	230
3.3.1. Niemożliwość zwrotu wskutek okoliczności, za które strona ponosi odpowiedzialność	230
3.3.2. Niemożliwość zwrotu wskutek okoliczności, za które żadna ze stron nie ponosi odpowiedzialności	232
3.4. Pożytki i nakłady	234

4. Wymagalność i przedawnienie roszczeń zwrotnych	236
5. Wykonanie i skutki niewykonania zobowiązań zwrotu	236
Rozdział IX	
Wygaśnięcie umownego prawa odstąpienia	239
Podsumowanie	243
Bibliografia	245
Orzecznictwo	263
Akty normatywne i ich projekty	267